

Komunike glavnega odbora JUU

Glavni odbor je proučil poročila o delu upravnega in izvršnega odbora tekočega leta, kakor tudi poročila predsednikov sekcij o stanju v sekcijah in je ugotovil:

V pogledu napredka šole in pouka udeležbo našega združenja pri izdelavi novega učnega načrta in programa, ki bo prilagojen življenju in narodnim potrebam; spremembo uradne politike napram jugoslovanskemu učiteljskemu združenju, ki bo prinesla zadovoljstvo med učiteljstvo v korist države. Ta sprememba se sedaj opaža v upoštevanju organizacije kot take, v spremembi osebnosti in personalne politike, v izvrševanju reparacij premestitev, odpustov kakor tudi zaostalih napredovanj. Nadeja se, da se bo ta politika nadaljevala. Z veliko skrbjo se je posvetil saniranju razmer v organizaciji, posebno v pogledu spora v beograjski sekciji, z željo, da se stanje v organizaciji povsod normalizira in spravi v sklad s pravili; z enako pažnjo je proučeval vprašanje ekonomske preskrbe učiteljstva v zvezi s propagiranjem kreditnega združenstva in še posebej poročenih učiteljev; posvetil je posebno pažnjo vprašanju socialne zaštite otrok in delu v tej smeri skupno z ostalimi organizacijami in še posebej z Unijo za zaščito otrok, Jugoslovanskim ženskim savezom in Savezom zdravstvenih zadrug; s posebno pažnjo je proučil položaj učiteljstva, ki služi na najbolj nevarnih krajih, kakor tudi potrebe, da se iz nacionalnih ozirnov posveča posebna pažnja tako službi kakor osebam v teh krajih.

Pretrgal je vprašanje dviga učiteljskega doma za eno nadstropje, da bi se s tem ustre-

glo velikim potrebam učiteljstva in je na osnovi vsega tega

sklenil:

Izraza priznanje izvršnemu in upravnemu odboru za vestno delo tekom tega leta.

Pooblašča izvršni odbor, da še nadalje budno spremlja razvoj vprašanja o spremembi učnega načrta in programa in pri tem delu aktivno sodeluje.

Nalaga izvršnemu odboru dolžnost, da ostane še nadalje veren tolmač učiteljskih želja za čim boljše pravno in gmotno preskrbo učiteljstva, ki dobi definitivno formo samo s povrnitvijo učiteljske stalnosti. Potrebno je, da se iz personalne politike izključijo vsi vplivi neznanih in neodgovornih faktorjev, kakor tudi strankarsko politični vplivi.

Da v svrhu boljše proučevanja vprašanja o ekonomski preskrbi učiteljstva začne o tem vprašanju razpravljati v učiteljskih listih in da na dnevni red bodoče glavne skupščine stavi poseben referat o tem vprašanju.

Izvršni odbor naj poskrbi, da se sprejeti sklep o vprašanju spora v beograjski sekciji pravilno izvede, da bi se z normaliziranjem razmer v Beogradu zagotovil red v organizaciji.

Začne naj z delom za dviganje učiteljskega doma za eno nadstropje takoj in ga izvrši s sredstvi, ki jih ima na razpolago, a v primeru potrebe naj nabavi še nadaljnja sredstva.

V smislu gornjih ugotovitev naj nadaljuje svoje delo.

Predsednik JUU:
Ivan Dimnik s. r.

Tajnik:
Milinko Lazić s. r.

Splošne vesti

— Prosta učiteljska mesta: Ker ne bo nobenega razpisa več, obveščamo tem potom, da bo letos jeseni več prostih mest v Mariboru in Ljubljani. Po informacijah, ki smo jih prejeli, bo potrebno v Mariboru 5 novih učiteljev, v Ljubljani pa okrog 15. Med drugimi bo treba v Ljubljani zasesti tudi več mest na poizkusni šoli za Bežigradom, na kar posebno opozarjamo one učitelje in učiteljice, ki čutijo veselje do dela na tej šoli in ki uveljavljajo pri svojem šolskem delu principe podobne šole.

Z ozirom na to, da že 15 let v Ljubljani ni bilo razpisano nobeno mesto, smo se odločili na prosta učiteljska mesta opozoriti s privatno objavo, da so s tem na možnost zboljšanja svojega položaja opozorjeni tudi tisti učitelji in učiteljice, ki jim je premetstev potrebna zaradi socialnih razmer.

— Napredovanje. Med osebnimi vestmi je v današnji številki objavljen seznam napredovanj učiteljstva iz dravske banovine. Napredovanja so bila izvršena po rangni listi ministrstva prosvete. Tovariši in tovarišice, ki čakajo že več let na napredovanje, naj pregledajo objavljeni spisek. Ako ugotovite, da so v spisku po rangi mlajši učitelji(-ce), naj to točno navedejo in sporoče sekciji. Vsak tak učitelj naj tudi za svoj primer točno navede datum napredovanja v zadnjo skupino. Sekcija bo vse take primere sporočila izvršnemu odboru, ta pa v korekturo ministrstvu prosvete.

— Vzgodno priznanje delu organizacije. Dne 7. t. m. je prešla sekcija ta dopis: JUU — Sekciji za dravsko banovino v Ljubljani. — Najiskreneje se Vam zahvaljujem za Vašo uspešno pomoč, ki ste nam jo nudili v naši težki borbi za dosego naših pravic. — Plačilo naj Vam bo zavest, da ste izvajali pravico ter s tem marsikateri tovarišici, stroupokojeni učiteljici ženskih ročnih del v težkih časih zboljšali skrajno slab gmotni položaj. — Da se vsaj nekoliko oddolžim za

Vaš trud in dam skromno priznanje Vašemu delu za učiteljski stan. Vam nakazujem z današnjo pošto za obrambni sklad znesek din 100.—. — Roza Golež, učiteljica ženskih ročnih del v poklju.

— Prihodnja številka »Učiteljskega tovariša« posvečena 50 letnemu jubileju organizacije in 80 letnemu jubileju »Učiteljskega tovariša« izide v četrtek, 5. julija.

— Vsem tovarišem in tovarišicam, ki so se prijavili za potovanje v Bolgarijo. Zaradi nepredvidenih zaprek smo primorani potovanje odpovedati. Vplačane zneske bodo prejeli prijavljeni po poštni nakaznici ali pa osebno, če se zglasijo na sekciji. Kdor se zanima za potovanje se lahko prijavi Slovenskemu planinskemu društvu ali pa Jugoslovanski bolgarski ligi, ki prireja potovanje v Bolgarijo v istem roku.

UČITELJICE, POZOR!

Odbor Rdečega križa v Ljubljani je pripravljen prirediti med počitnicami samarijanski tečaj posebej za učiteljice. Ker je zlasti za učiteljice potrebno, da znajo ljudem nuditi prvo pomoč ob najrazličnejših nezgodah, je pričakovati, da se jih bo prijavilo čim večje število. Tečaj bo trajal približno štiri tedne. Starostne meje ni. Prijavite se na sekcijo JUU, Ljubljana, Franciškovska ul. 6, do 10. julija t. l. Na željo preskrbimo stanovanje v Učiteljskem domu.

— Maturantinke zasebnega učiteljskega šolskih sester v Mariboru iz l. 1924. obhajamo 15 letnico mature v nedeljo, 2. julija, v Mariboru. Sestanek ob 8. uri na samostanskem dvorišču. Pismene prijave pošljite na naslov: A. Stergar, Maribor, Strossmayerjeva ulica 28. Pridite vse, gremo na ju-he!

— Učiteljsko društvo sreza Ljutomer priredi v soboto, dne 24. junija 1939., ob 20. uri v Sokolskem domu v Ljutomeru akademijo, čije čisti dobiček je namenjen revnim šolar-

jem tega sreza. Spored: 1. Govor predsednika JUU za srez Ljutomer g. Mavriča Karla. 2. Šolski upravitelj g. Čeh poje bariton-solo: Oj rožmarin, uglasbil Volarič, na klavirju spremlja šolski upravitelj g. Križman. 3. H. Sattner: Ribička, poje sopran-solo: ga. Kocuvan Ida. 4. Mendelssohn: Op. 44. Grieg: Anitin ples, izvaja koncertni trio: gosli: g. Kuhar Ivan, čelo: g. Dorar Tone, klavir: gđ. Petrič Elza. 5. Recitacija: Minka Sever, iz ciklusa kralju Aleksandru I. 6. Kreisler: Tuga. Moszkowski: Španski ples št. 2, izvaja gosli-solo: g. Gajšek Emil. 7. Petje solo: gđ. Horvat Julijana. 8. Nevin: Narcisus. Per Lasson Crescendo. De Curtis Serenada smrti, klavirska harmonika: g. Kuhar Ivan. 9. Recitacija: Manko Golar, pesmi naših polj. 10. Tri narodne pesmi, poje alt-solo: gđ. Bogdana Stritar. Akademijo bo spremljal orkester, ki ga bo vodil g. Zacherl. — Zveza vlakov je ugodna. Učiteljstvo vladno vabi tovariše in prijatelje k udeležbi Pripravljalni odbor Jugoslovanskega združenja za srez Ljutomer.

— Tovarišice! Letošnja skupščina pomenja zlasti za nas učiteljice izredno praznovanje ter manifestacijo ženskega dela. Odsek učiteljic vabi vse tovarišice, zlasti one iz obmejnih srezov, k čim večji udeležbi. Ob tej priliki nam bo dana možnost, da se pogovorimo o vseh naših željah in težavah. — Odsek učiteljic pri sekciji JUU.

— Počitniški tečaj za ročna dela priredi v Zagrebu od 5. do 26. julija Marijan Markovac, upravitelj drž. meščanske šole. Zagreb, Srebrnjak 27. Na ta naslov se je obrniti tudi za natančnejša pojasnila.

— Odkrijte spomenika dr. Ivanu Lahu. Odbor za postavitev spomenika dr. Ivanu Lahu javlja vsem darovalcem, prijateljem in častilcem pokojnega književnika in nacionalnega borca, da bo njegovo poprsje v bronu na granitnem podstavku na tih in skromen način odkrito na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani na Vidov dan, 28. t. m., ob pol šestih popoldne. — Pisatelj lik je upodobil akad. kipar g. Niko Pirnat, z nasveti pri arhitektonski zamisli je sodeloval inženir-arhitekt g. Vladimir Šubic. Odlivanje v bron je izvršil livar g. Fran Mostar na Galjevič, kamnoseška dela pa tvrdka Fr. Kunovar pri Sv. Križu. — Odbor prisrčno vabi k udeležbi vse, ki spoštujejo pokojnikovo slovstveno in nacionalno delo!

— Obvestilo. Nujno prosimo vsa šolska upraviteljstva in poverjenike »Roditeljskega lista«, da poravnajo do konca tega meseca svoje obveznosti napram »Roditeljskemu listu«, za katerega dolgujejo do danes samo šole okoli 25.000 din. Razen tega dolgujejo še za lansko poslovno dobo samo šole (poverjeniki) nad 6000 din. Morali smo izčrpati vse železno rezervno, da smo plačali vse obveznosti napram tiskarni itd. Pedagoška centrala je s tem oškodovana in ogrožen je »Roditeljski list«. Ponovno apeliramo na šole in poverjenike, ne odlašajte in odpošljite naročnino takoj! Odtegnite si pripadajočih 10%! Morebitna nesporazumljenja in nepravilnosti nam sporočite in nam jih oprostite. — Uredništvo in uprava »Roditeljskega lista«.

— Učiteljska kolonija v Igalu, 30 minut od Hercegnovega v Boki Kotorski bo od 11. julija do 9. avgusta. Cena za mesec dni bivanja na morju je 800 din. Prijave pošljite na naslov: Sunjarević, šol. upravitelj, Učička Požega.

— Knjižnica Pedagoške centrale od 3. julija do 15. avgusta t. l. ne posluje. Le v izjemnih primerih (predavatelj Pedag. tednal) se je obrniti na predsednika Siliha, Maribor, Cankarjeva ulica 8. Kdor potrebuje knjige čez počitnice za študij, naj si jih oskrbi do 2. julija! — Knjižničar.

— Svoje tovarišice z učiteljskega iskreno vabim k sestanku ob obletnici mature. Sestanek bi se vršil v ponedeljek, 10. julija t. l. v Mariboru, kjer bi se sestale po prihodu dopoldanskega vlaka (okoli pol 10. ure) pred glavnim kolodvorom. — Anica Černež.

— Maturanti — 1924, učiteljska Maribor, obhajamo 15-letnico mature v nedeljo, 2. julija 1939.: Ob 8. uri sv. maša v franciškovski cerkvi za rajne profesorje in sošolca, nato malica v Narodnem domu, ob 10.12 v vlakom v Limbuš k Robiču. Priglasijo: Kopriva, učiteljice Maribor. — KoZeLe.

— Petdesetletnica mature. Pred kratkim so praznovali 50-letni jubilej svoje mature na ljubljanskem učiteljskem le še štirje upokojenci: Rudolf Horvat, Hugon Plhak, Albert Sič in Josip Stritar. Od nekdanjih ostalih 17 sošolcev pa je leglo 16 v teku polstoletja k večnemu počitku, eden je pa kmalu po maturi odpotoval v Ameriko, odkoder se ni več vrnil. Preostali tovarišem iskreno čestitamo in jim želimo še veliko zdravih in zadovoljnih let!

— Obvestilo maturantom — 1924. — mariborskega učiteljskega. Naša 15-letnica se bo vršila z istim vzporedom šole v ponedeljek, dne 3. julija, in ne kakor je bilo javljeno prvotno za 2. julija. (Ob 8. uri maša v franciškovski cerkvi za rajne prof. in sošolce, nato zakuska v Narodnem domu, ob 10.12 v Limbuš k Robiču.) Ta sprememba se je izvršila na željo večine. Pridite vsi! Priglasijo zaradi zakuske in obeda na Koprivo A., učiteljice Maribor! — Ko-Ze-Le.

— Maturantje ljubljanskega učiteljskega iz leta 1904. praznujemo 35 letnico mature v sredo, 5. julija, v Ljubljani. Točneje obvesti vse tov. Ivan Erbežnik.

— Vojni letnik! Maturanti in maturantke, ki smo položili maturo leta 1919., naj bi se bili sestali že pred petimi leti, a so ta sestanek preprečile razne okoliščine. Toda letos gotovo, in sicer predlagam sestanek na ponedeljek, 3. julija, ob pol 10. uri pred Trubarjevim spomenikom v Ljubljani. Tu bi se dogovorili za dnevni red. Kdor ima kak drugačen predlog, naj mi ga z obratno pošto sporoči. Utrgajte si na račun naše dvajsetletne odsotnosti en dan, da obudimo stare, lepe spomine. — Adamič Arnošt, Zagorje ob Savi.

— Maturantinke učiteljske pri šolskih sestrah v Mariboru iz l. 1929. se zberemo v Mariboru 2. julija ob 10. dopoldne v Gambrinovi dvorani, Gregorčičeva 29.

— Dekliški internat Franje Tavčarjeve v Ljubljani bo otvorjen s 1. septembrom 1939. na Bleiweisovi cesti št. 5. Prijave sprejema in vsa pojasnila daje odbornica ga. Bela Šubičeva, Ljubljana, Knafljeva 13. Ker je število gojenk omejeno, prosimo za čimprejšnjo prijavo.

Osebnne zadeve

256 UČITELJEV IN UČITELJIC JE NAPREDOVALO.

—j Prevedeni so v IX. skupino: Havliček Josip, Velika Dolina, Trdan Anton, Velika Dolina; Vučajnik Fr., Zabukovje; Goršek Rudolf, Gor. Ponikva; Ravnikar Ana, Videm; Kastelic Ivan, Senovo; Tominc Milan, Globoko; Hrabalek Janko, Dramlje; Jagrovič Adolf, Ljubecna; Cerkenik Franc, Slivnica; Skok Ferdinand, Klenovik; Lipovič Franc, Vitanje; Škrabl Alojzij, Brezno; Oman Ignacij, Gancani; Petrič Franc, Sela; Berzan Viljem, Kruplnik; Križanič Franc, Vel. Polana; Babič Matija, Turnišče; Sadin Konrad, Vitanje; Zemlja Gabrijel, Tepanje; Debelak Rudolf, Trboje; Zamljen Josip, St. Jernej; Dougan Milan, Raka; Keržan Ivan, Šmartno; Tolmajnar Leon, St. Vid, Litija; Terček Alojzij, Zalna; Stante Jurij, Bevke; Stropnik Ivan, Kapela; Jordan Janko, Sv. Jurij; Golar Emanuel, Križevci; Golob Edvard, Mala Nedelja; Hinterlehner Stanislav, Stogovci; Jeletič Rudolf, Stari trg; Stanjko Alfonz, Sv. Miklavž; Žižek Albin, St. Ilj; Kerhlanek Franc, Sv. Jakob; Tušek Bogdan, Dobrovec; Kabolt Rudolf, Prevalje; Napast Anton, Slaparce; Zmave Andrej, Sv. Trojica; Kmetec Jožef, Sv. Marijeta; Germek Zofija, Sv. Lovrene; Fatur Viljem, Pre-

Albert Širok:

Literarni jubilej Toneta Seliškarja

Prav nič čudno ni, da sem srečal Seliškarja prav sredi vrveža na velesejmu. On ni samotar, ni sanjač; človek življenja je. Samo pogled njegov obraz! Zaman boš iskal tu mehkih potez sanjača in polikanih lic filistra. Globoke brazde na njegovem obrazu razodevajo človeka, ki je mnogo trpel, ki se je mnogo boril, ki je mnogo živel. Kjer utripajo najbujnejše življenje, tam je rad zraven. Srečaš ga pred

tovarno, na postaji, na sejmu, v baru, v beznici. Ne opazuje rad od daleč, ampak čisto od blizu. Prav v nižinah, kjer se kaže življenje v najelementarnejših oblikah, tam — zbiraj najrajši za svoja dela snov in modele.

Spominjam se, ko mi je rekel nekoč: »Strašno ljubim življenje in sem ves predan človeku. Verujem v človeka, čeprav mi je baš človek prizadejal največ zla! To je zanj značilno.

Potegnil me je iz gneče in sva sedla k Dalmatincu.

»Veš da praznujem z »Jankom in Metko« svoj literarni jubilej,« je rekel z nasmehom, ko je naročil polič dalmatince.

»Že deseta knjiga?« sem ga pogledal.

»Deseta! Poleg dveh pesniških zbirk (»Trbovlje«, »Pesmi pričakovanja«, enega romana (»Nasedli brod«), dveh socialnih povesti (»Hiša brez oken«, »Roke Andreja Podlipnika«), Monografije (»Brata Vidmarja«) in štirih mladinskih povesti (»Rudi«, »Bratovščina Sinjega galeba«, »Hudournik«, »Janko in Metka«), sem objavil mnogo novel, pesmi, razprav in nekaj dramatskih del v mnogih slovenskih, hrvaških, srbskih in ameriških revijah.

»Mnogo tvojih del je izšlo tudi v prevodih?« sem ga vprašal.

Prikimal je in je natočil vina, ki ga je prinesla brhka natakarka.

»Nasedli brod« je doživel v češkem prevodu že dve izdaji, »Bratovščina Sinjega galeba« je prevedena v hrvaščino, pripravlja pa se srbski prevod »Janka in Metke«. Iz mojih dveh pesniških zbirk pa je prevedenih več pesmi v češčino, nemščino, francoščino, angleščino in ruščino.

Trčila sva. Izpil je požirek vina in je obmolčal. Njegov pogled je šel po velesejmu.

Luči, vsepovsod luči. Zategnjeni glasovi harmonik, ki so lili iz vseh gostilniških prostorov, so se prepletali v ozračju v brezupno kričavo. V daljavi gučanje tobogana in vpiočja lajna vrtljaka. Pred varietejem so ljudje ploskali. Ves zrak je bil prepojen z duhom po čevapčičih in ražnjicah.

»Kako si prišel na motiv za to mladinsko knjigo?« sem se nagnil k njemu.

Pomisli! Je za hip. »Janko in Metka« je pravljica dveh sirot, ki najdeta v gozdu hišico iz sladkorja in čokolade in v kateri prebiva čarovnica. V svoji povesti pa sem postavil našega Janka iz Sibirije in Metko iz bežigrajске gramozne jame v naš resnični svet in dal sem jima vzgona, da sta se dvignila sama iz sebe iz najnižje, najbolj poniževane plasti človeške družbe v ono plast, ki je jedro našega naroda, v plast poštenega delovnega ljudstva. Naše socialne povesti, predvsem mladinske socialne povesti, pogrešajo najbolj nečesa bistvenega: niso zanimive in zato za mladino neprivlačne. Bistvo socialne povesti ne leži v popisovanju bede in nesreče. To tako vsak sam vidi. To bedo premagati, skozi to bedo se prebiti in končno zmagati, to je bistvo socialne povesti. Tudi siromaki so različnega značaja, torej se lahko tudi v socialni povesti razpletajo dejanja, kakor v vsakem drugem literarnem delu.

Torej se Ti ne zdi, da je socialna povest za otroka pretežka, prepušta, premalo zanimiva?« sem ga prekinil.

»Da me prav razumeš: mladinske povesti nikakor ne sme manjkati romantike! Sama stvarnost zares ubija duha! Stvarnost nikdar ne ustvarja poleta. Toda dati moramo mladini tako romantiko, ki je verjetna, dosegljiva. V povesti »Janko in Metka« ni nobeno poglavje nemogoče. Nasprotno celo zelo prepro-

sta so. Toda vse je zgrajeno na neki sodobni romantiki: Hoteti ven iz majhnega, kar nas grabi za goltance. In to sem dosegel. Ponosen sem, ker mladina rada čita moje knjige, tako »Rudija«, »Sinjega galeba« in prav tako jih bosta navdušila v knjigi »Janko in Metka«, ki sta moja najljubša literarna otroka, ter »Hudournik«, ki je tudi te dni izšel v založbi »Razorov«. Mrzim vsako amerikavost in stokanje tudi v mladinski literaturi.

»Napisal si že štiri mladinske knjige. Zakaj si se lotil s tako vnmemo baš mladinske literature?«

»Ker je bila naša mladinska književnost tako slaba«, je odgovoril z odločnim naglasom. Pred Mladinsko matico je sploh bilo ni. Seveda smo imeli nekaj zlaganih, sentimentalnih in s šolarsko učenostjo napisanih knjig. Te knjige so bile še slabše kot šolska berila. Razen nekaj izjem in nekaj prevodov, se je vsaka mladinska povest začela z materino smrtjo in potem je bilo žalosti na grobu in vsepovsod tolikšne, da je po navadi glavni junak ali umrl, ali zašel na slaba pota, ali pa je srečal strica iz Amerike, ki ga je posadil v kočijo in odpeljal. Mladina je vse bolj resnična kakor jo odrasli gledajo. Samo poslušaj razgovor dečkov, kadar se igrajo razbojnike, ali pa razgovor deklic, kadar se igrajo »trgovine«. Otroku je vsaka igra resnično doživljanje, kar misli in ustvarja, ustvarja zares. Čemu bi torej mladinska literatura segala v nekaj, česar mladina ne občuti? Prav zato me je mikalo napraviti iz mladih junakov literarnih dela, kjer junaki sami mislijo in ustvarjajo. Otroci si pravljico sami ustvari. Če se pri igri igrajo razbojnike, so resnični razbojniki, krvočolčni in neusmiljeni, deklicam je pesek — prava moka, punčka — resnično živa punčka. V predpubertetni dobi se ta pravljčnost

valje; Višner Ludvik, Moravče; Maraj Josip, Sv. Lovrenc; Pajtlar Franc, Tišina; Lorbek Maks, Selnica; Cvar Miroslav, Dvor; Ferjan Maksimilijan, Mirna; Ozmec Emil, Kotlje; Ledar Mirko, Šmihel pri Žužemberku; Vahen Mihael, Kapla; German Rihard, Muta; Černeč Adolf, Prevalje; Arko Miljutin, Remšnik; Švajger Viktor, Sv. Bolfenk; Stanič Stanislav, Sv. Marijeta; Kociper Martin, Hum; Rajner Alojzij, Sv. Barbara; Smolej Božena, Blejska Dobrava; Jenko Metod, Rova; Zidar Avgust, St. Ilj; De Costa Anton, Šostanj; Radšel Alojzij, Skale; Zupan Franc, Zibika; Bolta Alojzij, Dol. Lendava; Makarovič Vladimir, Lučna.

—i Prevedeni so v X. skupino: Špes Elizabeta, Maribor; Rak Julijana, učit. ž. r. del. Trbovlje; Lužnik Ana, Store; Bregar Zofija, Murska Sobota.

—i Napredovali so v IX. skupino: Praunsej Alojzija, Podova; Šerona Vinko, Zavodis; Bevc Maks, St. Janj; Lovrec Franc, Cirkovci; Loparnik Zora, Sv. Lenart; Rajko Marija, Muta; Vidmar Marija, Bela cerkev; Velnar Ivana, Andrejci; Voljčak Franica, Hoče; Koser Božana, Dobropolje; Zej Zlatko, Maribor; Vokač Leandra, Zg. Polskava; Bučar Nikolaja, Tomišelj; Kreuh Viktor, Stogovci; Kolesa Bogomir, Sv. Križ; Eržen Stanislav, Turje; Tavčar Vlasta, Sv. Jernej; Bavdek Dušan, Leskovec; Babnik Josip, Šmartno; Majnik Ferdinand, Predvor; Šuc Marija, Oplotnica; Ljubič Anton, Dobropolje; Divjak Stanislava, Radomlje; Ditr Elizabeta, Dolga vas; Katinjek Josipina, Hotiza; Prešern Stefanija, Belinci; Železnik Marjan, Radatoviči; Nanut Angela, Dvorska vas; Jurca Marija, D. M. v Brezju; Kušar Karel, Sv. Ana; Čebahin Franc, Stari trg; Belec Ivan, Strigova; Sila Marija, Prevalje; Starec Jožica, Črna; Kaiser Stefan, Smiklavž; Vrtič Ivana, Nova cerkev.

—i Napredovali so v VIII. skupino: Vrečko Karolina, učit. ž. r. d., Slovenj Gradec; Toroš Julijana, Bizeljsko; Arzenšek Adolf, Blagovna; Kodela Ana, Dramlje; Deželak Marija, Teharje; Petelin Ruža, Sv. Jurij; Pečar Srečko, Petrovce; Butara Melita, Črnomelj; Hudales Oskar, Šmartno; Koutni Vilibald, Banja Luka; Zupan Danica, Vitanje; Hlebec Franciška, Cerklje; Kneisel Zora, Mokronog; Lazarko Kristina, Kolovrat; Zupančič Ivana, Litija; Istenič Angela, Podbrezje; Martinčič Matilda, Sv. Duh; Korošak Drago, Sv. Jurij; Berce Ljuboslava, Križevci; Korošak Cirila, Vučja vas; Kitela Bogomila, Dol. Logatec; Hrastnik Radišlav, Gor. Logatec; Ostanek Franc, Ljubljana; Juranč Danica, Notr. Gorice; Kačič Marija, Laporje; Zlatič Leopold, Sv. Benedikt; Strazar Ana, Limbuš; Juršič Berta, Sv. Miklavž.

—i V VII. skupino: Stefanciosa Alma, Studenci; Elza Lokaj, Puconci; Paučič Marija, Mirna peč; Jurčec Milena, Bircna vas; Janko Alfred, Sušice; Zolger Karel, Sv. Anton; Čermelj Henrik, Nova cerkev; Terpin Ana, Poljane; Dolšak Marija, Rogatec; Kaura Dušica, Ruše; Lapajne Marija, Sv. Peter; Zidar Ottilija, Mežica; Hribnik Karolina, Dobova; Kotnik Justina, Slivnica; Venturini Jožica, Senovo; Tome Marija, Kresnice; Ranfe Ivan, Urnkar Marija, Slovenj Gradec.

—i V VI. skupino: Predan Franciška, Majšperk; Golob Rudolf, Mežica; Vranc Ernest, Studenci; Kovič Ivan, Poljčane; Metlika Anton, Slovenska Bistrica; Kovačič Edvard, Sv. Marijeta; Lapajne Ana, Kamnica; Cailhofer Alfonz, Cven; Grosman Iva, Sv. Jurij; Pokrkar Vlado, Stopar Slavko, Ljutomer; Mislaj Josip, Kamnica; Rihter Ivan, Strigova; Kozar Franc, Veržej; Kristan Jože, Cerklja; Vončina Marija, Iga vas; Knajsel Vida, Zagorje; Mlakar Julija, Trbovlje; Madon Olga, Illova gora; Pečnik Ivan, Skomarje; Kranjec Ema, Trziseč; Perko Marija, Mokronog; Herbst Pavel, Cerklje; Solar Franc, Loče; Šeručar Marija, Konjice; Unferdorben Josip, Rog. Slatina; Podlogar Rudolf, Konjice; Kriše Anton, Skocjan; Ravnikar Vinko, Sv. Gotard; Tomej Justina, Homec; Kancler-Čuček Marija, Ljubno; Pavlin Antonija, Črnomelj; Zupanec Pavla, Nova cerkev; Kvac Marija, Vojnik; Roš Franc, Celje; Šega Franc, Gomilsko; Pive

razblinja in omaja. In baš za tako mladino nismo imeli prav nikake literature. Mladinska matica je s svojo široko organizacijo nudila možnost velikega razmaha mladinske literature, in to je tudi dosegla. Bil sem prvi njen sodelavec kot literat in bom ostal vse do konca.

»Otroci so sprejeli tvojo knjigo z veseljem, radoveden sem sedaj na kritiko,« sem mu rekel.

»Na našo kritiko?« In Seliškar, ki se le redkokdaj smeje, se je zdaj prav od srca nasmejal. »Naša kritika je ozka in sebična. Pred tremi leti sem nastopil z nekaterimi literarnimi tovariši na recitacijskem večeru. Na tem večeru je manjkal kritik nekega dnevnika. In prav ta list je prvi prinesel oceno. Mene je raztrgal. Vprašal sem ga, kako je mogel pisati kritiko, ko ga sploh ni bilo zraven. Dejal je, da je dobil tak nalog. Lastne pristaše je moral pohvaliti, druge raztrgati. Več ali manj se tako godi tudi našim mladinski književnosti. Oskosna zaslepljenost našega političnega življenja sega s svojo nekulturno roko tudi po umetnini. Pri nas se deli tako zvana kritika na klube, kliče, omizja in stranke. Če nisi zvest pristaš neke skupine, gorje tvojemu delu. Resna, znanstvena kritika pa je pri nas še vedno silno redka. V mladinski literaturi pa je mladina sama najboljši kritik. Pedagog je dvomljiv ocenjevalec, ker je prenostranski. Umetniški stran mladinske literature je takemu kritiku težko dognati, kajti kakor so redki literarni talenti, tako so redki res dobri kritiki.«

Puhnil je še enkrat dim predse, vrgel je na tla komaj prižgano cigareto in jo pohodil, ne da bi se zavedel je kmalu nato segel po drugi cigareti, iztrkljal je iz nje tobačni prah na mizo in si jo je prižgal. Nedaleč od tod

Maks, Zalec; Grašič Franc, Iška vas; Miklavčič Antonija, Ig; Černe Alojzij, Sp. Slivnica; Špan Franc, Drašiči; Lubej Franc, Ljubljana; Berden Franc, Ljubljana; Vidmar Drago, Ljubljana; Kozak Ljudmila, Ljubljana; Mušič Marija, Ljubljana; Supančič Martina, Ljubljana; Adamič Marija, Laško; Adamič Arnošt, Toplice; Jenko Vincenc, Poljsnik; Zupančič Franc, Veliki Gaber; Zupančič Jože, Litija; Kokotec Janko, Stara cerkev; Debeljak Albert, Škofja Loka; Rebolj Franc, Trata; Solar Hedvika, Kropa; Mežik Marija, Jesenice; Razinger Valentin, Gorje; Ljubič Matko, Podzemelj; Lunaček Slava, Mirna; Komac Radoslav, Fikšinci; Lenardič Peter, Stična; Počkaj Miroslav, Radmirje; Rustja Jožica, Kočevje; Rupnik Ivana, Kranjska gora; Stopar Marija, Trzice; Tomazič Angela, Guštanj; Vajt Franc, Veliki Dolenci; Vunderl Matija, Naraplje; Kolarič Antonija, Ljubljana; Jerovšek Marija, Murska Sobota; Golob Ivan, Kamnik; Črnko Draže, Jarenina; Kumej Vera, Ljubljana; Lahajner Nikolaj, Kočevje.

—i V V. skupino: Fister Julijana, Šostanj; Misel Ema, Dol. Logatec; Samec Franc, Sv. Marko; Skrbineš Ljudmila, Fram; Betrijani Antonija, Tezno; Merhar Iva, Šmarje; Lovše Ivan, Maribor; Zajec Josip, Trebnje; Zajec Ernestina, Trebnje; Koželj Ludvik, Novo mesto; Germek Antonija, Ježica; Knap Anton, Kranjska gora; Jeglič Amalija, Zasip; Kopri-va Avgust, Sp. Polskava; Božič Rajko, Mengeš; Brerovar Matija, St. Rupert; Rupnik Albina, Kamnik; Gregore Dragotin, Mokronog; Benko Vekoslav, Laško; Šot Erna, Ljubljana; Korošec Eleonora, Trbovlje; Zamejč Ema, Hrastnik; Šprager Ferdinand, Belinci; Pavel Amalija, s. Ladislava, Žiški.

Naša gospodarska organizacija

ZADRUŽNIKOM UČITELJSKE SAMOPOMOČI V LJUBLJANI

V juniju 1939. so umrli:

- 495. Cenčič Marija — Kamnik.
- 496. Smerdelj Anton — Ljubljana.
- 497. Cepuder Ljuba — Ljubljana.

Pripravek za te tri smrtne primere znaša:

- za samske zadrudnike din 16,—;
- za dva člana „ 31,—;
- za tri člane „ 46,— itd.

Zamudniki naj prištejejo k tem zneskom še zaostanke iz prejšnjih mesecev. V maju so bili 4, v aprilu 6, v marcu pa 3 smrti primeri. Vsak član plača za vsak smrtni primer 5 din, poština za vsako poslano položnico pa znaša 1 dinar.

Na ovitku pa tudi na položnici ne smemo več označevati zneskov vplačil, zato prilagamo sedaj tiskane listke. Vsak zadrudnik naj vodi točno evidenco o svojih vplačilih, da bo mogel izračunati prispevek tudi, če bi bil v zaostanku, sicer bomo morali poslati položnico z označenim dolžnim zneskom v zaprtem ovitku, kar poštino podraži.

Zadrudna uprava US.

Učiteljski pravnik

—Š Odmera osebnih doklad upokojenecem. V 10. št. »Našega glasa« z dne 15. maja t. l. je bil objavljen v rubriki »Upokojenec« članek pod gornjim naslovom.

Pisec omenja v zadnjem stavku članka: »Zanimivo bi bilo, če bi kak tak upokojenec proti izplačevanju nižje osebne doklade po citirani uredbi (št. 37.600/1 z dne 19. septembra 1935.) in proti formalni odločbi vložil tožbo na državni svet.«

K temu omenjam, da se je to že izvršilo in se nahaja tozadevna tožba B. A., učitelja v pokoju, pri državnem svetu (odd. II., od dne 22. septembra 1938.)

je pela ciganka ob spremljavi harmonike srbsko pesem. Ljudje so se zbirali okrog nje.

»Kakšne načrte pa imaš za svoje nadaljnje delo?« sem prekinil njegov molk. Obrnil se je k meni.

»O, načrtov je mnogo, o vseh Ti pa ne bom govoril. Le o najbližjih. Pripravljam aktualno zbirko »Političnih sonetov«. Da pišem roman »Tržaška cesta«, si najbrže že slišal. Kar Te bo pa najbolj zanimalo, je to, da se mi plete obsežen mladinski roman, ki bo obsegal čez tri sto strani. To bo pustolovski roman v dobrem smislu in kar veselim se že te pustolovščine. Godi se po vsej Jugoslaviji in še dlje na Sredozemskem morju in v Afriki. Zato bom letos potoval prav do Ohrida in še naprej.«

Govorila sva še o tem in onem. Čas je naglo potekal, bilo je že skoro polnoč. Zapihljal je vlažen, hladen veter. Počasi se je veselilni prostor praznil. Plačala sva tudi midva.

»Pa še to mi povej, kako si zadovoljen z Vidmarjevimi ilustracijami,« sem ga vprašal, ko sva se poslavljala.

»Zadovoljen!« je pritrdil, ko mi je stisnil roko v slovo. »Za ilustratorja, Janka in Metke« sem si izbral slikarja Draga Vidmarja, prvič zaradi prijateljstva, ki ga gojiva že od otroških let, drugič pa zaradi tega, ker sva si po umetniškem gledanju na svet najbolj sorodna. Nekatere ilustracije so sicer preveč slikarsko pojmovane in manj ilustrativno, vendar pa je Vidmar položil v vse te risbe mnogo ljubezni za stvar samo. Povrh vsega pa je bila izbira ilustratorja podčrtana tudi v stanovski zavesti, kajti noben stan ne daje toliko vsestranskih odličnih kulturnih delavcev, kakor baš naš — toliko zaničevani in omalovaževani učiteljski stan.«

Ker je to vprašanje načelno, bi bilo prav in koristno, če bi se pritožil še po eden (1) upokojenec iz resora: pravosodja (oddelek I. drž. sveta) in ministrstva (odd. VI. drž. sveta — glej Sl. l. št. 3., str. 14. iz l. 1939.). — Morda se je to že izvršilo po društvu državnih upokojenec.

Na ta način bi se doseglo rešenje obče seje drž. sveta, ki bi bilo obvezno za vse oddelke drž. sveta.

Vložena tožba B. A. je utemeljena na zakonitih predpisih in sem prepričan, da bo ugodno rešena. — Utemeljitev (obrazec) tožbe dobe prizadeti pri tajništvu sekcije JUU — Franciška ulica 6.

—Š Vprašanje G. C. iz B. — § 30. zakona o narodnih šolah pravi, da učiteljica, ki je poročena z učiteljem v istem kraju, nima pravice na posebno stanovanje, nego imata oba zakonca pravico samo na eno stanovanje.

Jaz sem aktivna učiteljica, moj mož upokojen sres. šolski nadzornik.

1. Ali se smatra naju kot učiteljski par, ki ima pravico na eno stanovanje?

2. Ali imam pravico do stanovanja, oziroma stanarine jaz, ker jo moj mož kot upokojenec nima?

Odgovor! S § 30. fin. zakona za l. 1933./34. so bile ukinjene stanarine učiteljicam, poročenim z neučitelji, ako so stanovale z možem skupaj, ali v raznih krajih. Sreski šolski nadzornik ni učitelj, zato niso prejemale njihove žene učiteljice stanarine tudi če so stanovale z možem narazen — v drugem kraju.

Mladinska matica

ZREBANJE NAGRAD ZA NAROČNIKE »NAŠEGA RODA«

Ob jubileju »Našega roda« je razpisala Mladinska matica za redne naročnike 40 lepih nagrad. Tem je dodala kasneje še 15 knjižnih nagrad. Pri zrebanju, ki se je vršilo 19. t. m. v prostorih sekcije JUU v Ljubljani, so bile izzrebane sledeče ljudske šole:

1. Moško ali žensko kolo — Sevnica ob Dravi.
2. Moško ali žensko kolo — Bohinjska Bistrica.
3. Brezplačno letovanje na morju ali v planinah — Banja Loka pri Kočevju.
4. Brezplačno letovanje na morju ali v planinah — Senovo.
5. Harmonika — Šostanj.
6. Harmonika — Marenberg.
7. Zepna ali zapestna ura — Koroška Bela.
8. Zepna ali zapestna ura — Poljčane.
9. Zepna ali zapestna ura — Tunjice (Kamnik).
10. Zepna ali zapestna ura — Raka (Krško).
11. Fotografski aparat — Črnomelj.
12. Fotografski aparat — Bled.
13. Fotografski aparat — Trbovlje.
14. Nalivno pero — Šmartno pod Šmarno goro.
15. Nalivno pero — Krčevina.
16. Nalivno pero — Šmartno ob Paki.
17. Nalivno pero — Prevalje.
18. Nalivno pero — Maribor.
19. Nalivno pero — Ljubljana.
20. Nogometno ali hazensko žogo — Dobropolje.
21. Nogometno ali hazensko žogo — Horjul.
22. Nogometno ali hazensko žogo — Sv. Marijeta n. Ptuj.
23. Nogometno ali hazensko žogo — Zreče (Konjice).
24. Nogometno ali hazensko žogo — Litija.
25. Nogometno ali hazensko žogo — Selnica ob Savi.
26. Garnituro orodja za rezljanje ali 2 mala šivalna stroja — Celje,

deška ljudska šola. 27. Garnituro orodja za rezljanje ali 2 mala šivalna stroja — Skale (Slov. gor.). 28. Velike orglice — Rakek. 29. Velike orglice — Velenje. 30. Velike orglice — Rovte. 31. Velike orglice — Cerklje (Krško). 32. Velike orglice — Ljubljana. 33. Velike orglice — Vel. Dolenci (Mur. Sobota). 34. Velike orglice — Senkov turn. 35. Velike orglice — Toplice pri Zagorju. 36. Malo ročno tiskarno — Bohinjska Srednja vas. 37. Malo ročno tiskarno — Tezno. 38. Malo ročno tiskarno — Vel. Nedelja pri Ormožu. 39. Neceser za šivanje ali garnituro orodja za dečke — Gornja Radgona. 40. Neceser za šivanje ali garnituro orodja za dečke — Sv. Andraž v Halozah. 41. Mladinsko knjigo — Bočna (Gornji grad). 42. Mladinsko knjigo — Breznica pri Žirovnici. 43. Mladinsko knjigo — Bukovšica (Škofja Loka). 44. Mladinsko knjigo — Laverca. 45. Mladinsko knjigo — Grahovo. 46. Mladinsko knjigo — Ihan. 47. Mladinsko knjigo — Javorniški Rovt. 48. Mladinsko knjigo — Ljubčana. 49. Mladinsko knjigo — Pečarjevci. 50. Mladinsko knjigo — Središče. 51. Lepo knjigo — Svetinje (Ptuj). 52. Lepo knjigo — Šmarjeta ob Pesnici. 53. Lepo knjigo — Spitalič (Kamnik). 54. Lepo knjigo — Topolšica. 55. Lepo knjigo — Vače pri Litiji.

Izzrebane šole, ki bodo tudi še posebej obveščene, naj takoj izzrebaajo med naročniki enega učenca ali učenko in naj nam takoj sporočijo ime in točen naslov izzrebanca, da mu lahko nagrado dostavimo. Kjer je nagrada dvojna, naj sporočijo, katero si želijo.

Učiteljska tiskarna

—t Naročajte že sedaj »Ročni zapisnik za šol. leto 1939./40.«! V njem dobite važna in potrebna navodila, ki se tičejo stanovsko-pravnih in osebnih vprašanj. »Ročni zapisnik« je prepotrebna knjižica za šolo in dom, brez nje ne more biti niti eden izmed članov učiteljskega stanu, če hoče pravilno in pravočasno zadostiti vsemu, kar je v zvezi z osebnimi uradniškimi pravicami.

—t Zemljevid škofjeloškega in kranjskega sreza je izšel. Zemljevid je ličen litografski izdelek v merilu 1 : 50.000 in stane le 180 din. Vabimo šolska upraviteljsva, da si ga čimprej nabavijo.

—t Obdarujte šolarje konec leta z lepimi in poučnimi knjigami. Deklicam kupite Josip Ribičič: Pisane lutke, dečkom istega pisatelja: Tinkin zajček. — Za odrasleje Frana Erjavca in Pavla Flereta: Slovenski pesniki in pisatelji.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev. Važno obvestilo. V okviru letošnje banovinske skupščine bo učiteljsko Slovenije proslavljalo 50 letnico ustanovitve svoje stanovske organizacije. Učiteljski pevski zbor bo sodeloval na svečanem delu te proslave. Tozadevni pevski tečaj bo 10. julija t. l. v prostorih Glasbene Matice v Ljubljani. Začetek tečaja je točno ob 10. uri dopoldne. Tečaj je strogo obvezen za vse članstvo zbora. UPZ bo sodeloval 11. julija na svečanem delu proslave, istega dne zvečer pa bo nastopil v ljubljanskem radiu. O teh nastopih je prejelo članstvo te dni posebno okrožnico. Prosimo, da se članstvo drži za prijavljenje roka v okrožnici. Prenosišče je preskrbljeno v učiteljskem domu. 12. julija dopoldne bo zborova skupščina v Glasbeni Matici. Tajništvo.

Stanovska organizacija JUU

Iz izvršnega odbora

—iz Pozdravne brzojavke in solidarnostne izjave so poslali izvršnemu odboru odnosno njegovemu predsedniku Ivanu Dimniku:

- Učiteljsvo sreza Jajce;
- Učiteljsvo otoka Rada in Paga;
- Učiteljsvo sreza Lubderg;
- Učiteljsvo sreza Samobor;
- Učiteljsvo sreza Nova Gradiška;
- Alibunarsko sresko učiteljsko društvo;
- Učiteljsvo posavskega sreza;
- Učiteljsvo sreza Bos. Gradiška;
- Učiteljsvo sreza Novi Bečej;
- Učiteljsvo sreza Visoko-Fojnica;
- Učiteljsvo sreza Travnik;
- Učiteljsvo tamnavskega sreza;
- Učiteljsvo sreza Kostajnica;
- Učiteljsvo čazmanskega sreza;
- Učiteljsvo iz zborovanja v Zablaku;
- Učiteljsvo iz splitskega sreza;
- Učiteljsvo sreza Brač;
- Učiteljsvo sreza Senj-Brinje;
- 82 članov sreskega društva Kumanovo;
- Učiteljsvo sreza Odžaci;
- Članstvo 12 sreskih društev ob 70 letnici sreskega društva Ptuj;
- Učiteljsvo sreza Kovin.

Iz društev Vabila

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LEN-DAVA opozarja vse člane, ki so v zaostanku s članarino, da jo pred odhodom na počitnice poravnajo. Vsak član-dolžnik bo prejel do Vidovega dne pisмено opozorilo in v njem navedeno višino dolžne članarine. Vljudo prosimo, da vsak izpolni svojo člansko dolžnost in nakaže takoj zaostanek, kajti društvo mora izpolniti tudi svoje obveznosti pri sekciji. Vsak član je prostovoljno pristopil, se prostovoljno obvezal plačevati članarino, zato pa jo naj tudi zares prostovoljno plača. Odbor.

= JUU — SRESKO DRUŠTVO LITJA bo imelo zaključno zborovanje v soboto, 24. junija 1939., ob 9. uri pri Mikliču v Ljubljani. Poleg ostalih običajnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje tov. Ribičiča, urednika »Našega roda« o mladinskem slovstvu. Dolžnost vseh članov je, da se zbora točno udeležijo. Na dnevnem redu je tudi razgovor o 50-letnici našega društva. Odbor.

**Zobni kamen
bo odstranjen
v najkrajšem
času!**

**Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu**